

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

IZDAJATELJ IN LASTNIK: „KMETSKA ŽUPANSKA ZVEZA“.

Izhaia dvakrat na mesec, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krona.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinske Uprave« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Posamezna številka 30 vinarjev.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani.

Cena oglasa je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Novi deželni zakon o občinskih posredovalnih uradih, ali mirovni sodiščih,

(Konec.)

II. Postopanje in poslovanje pri občinskih posredovalnih uradih.

a) V s p l o š n e m.

Predsednik posredovalnega urada vodi vse posle in določa vrsto, po kateri morajo zaupniki opravljati svojo službo. Ako občinski odbor ni določil predsednika, upravlja njegove posle župan ali županov namestnik.

Posredovalni urad lahko že v naprej določi dneve, v katerih morejo priti stranke v posredovalni urad tudi ne da bi se bile prej prijavile. Tako določbo je seveda zaradi obvestitve strank primerno po občini objaviti.

Ako ne prideta obe stranki na določeni uradni dan k posredovalnemu uradu, je eni ali drugi na voljo dano sporno stvar naznaniti posredovalnemu uradu, kar se lahko zgodi ustno ali pismeno.

To naznanilo mora obsegati ime in bivališče strank in pa predmet spora.

Kadar prideta obe stranki v posredovalni urad v svrhu poravnave ali sprave, se vrši, če mogoče, predmetna razprava takoj.

Če pa to ni mogoče in pa v slučaju, da le ena stranka naznani sporno stvar, določi voditelj posredovalnega urada čas za razpravo in povabi obe stranki.

Osebnost navzoče stranke se lahko pri tej priliki povabi kar ustno in to zabeleži v spisih. Navzoča stranka mora to zabeležbo potrditi s svojim podpisom. Druge stranke je povabiti na

primeren način, najbolje tako, da se jim vroči pismeno povabilo proti potrdilu prejema.

Stranke na to povabilo niso prisiljene priti v posredovalni urad, pač pa so obvezane pravočasno naznaniti posredovalnemu uradu, da nočejo ali ne morejo priti, sicer se jim lahko naloži globa od pol krone do pet kron. V povabilu je stranke na to izrecno opozoriti. Naznanilo, da noče priti k razpravi, mora stranka, da se izogne globi, priobčiti posredovalnemu uradu najkasneje dan pred napovedano razpravo.

Vporabljanje vsakih drugih prisilnih sredstev zoper stranke, ki se povabilu ne odzovejo, je nedopustno.

V aktivni vojaški, domobranski ali orožniški službi stoječe osebe je vabiti vselej potom predpostavljenega jim poveljništva, in se jim zaradi izostalosti ne more naložiti nikake globe.

b) V c i v i l n o - p r a v n i h z a d e v a h.

Strankam je na voljo dano, da k poravnanim razpravam v zasebno-pravnih rečeh ali pridejo osebno, ali pa pošljejo svoje zastopnike in pooblaščenca.

Predno se prične poravnava razprava, se mora posredovalni urad pred vsem prepričati:

- ali so stranke sposobne zastopati se same;
- ako bi tega ne bile zmožne zaradi mladoletnosti, skrbstva, konkurza ali izakega drugega vzroka, ali so zastopane po onih osebah, katere so po zakonu poklicane zastopati jih pred sodiščem;

e) ali imajo morebitni pooblaščenca pooblastilo skleniti poravnavo.

Pred pričetkom razprave morajo zaupniki navzoče stranke izrecno opozoriti, da se v slučaju, da bo poravnava poizkus brezuspešen, pri

poznejši pravdi ne morejo vporabiti proti stranki izjave, katere bi ta podala pri ti razpravi.

Pri razpravi mora posredovalni urad zaslišati obe stranki. Ako se stranke sklicujejo na priče in izvedence in te seboj privedejo k razpravi, mora posredovalni urad tudi tem staviti vprašanja, ki se zde primerna za pojasnitev stvarnega položaja. Posredovalni urad sam pa nima pravice ne vabiti prič in zvedencev kakor tudi ne zaprisegati strank.

Ako stranke predlagajo ogled na lici mesta, sme posredovalni urad zanj staviti predpogoj, da stranke v naprej založe za stroške.

Pričeta poravnava razprava se nadaljuje toliko časa, da se doseže poravnava ali pa da zaupniki pridejo do prepričanja, da je poravnava poizkus brezuspešen.

Na prošnjo obeh strank se razprava lahko potrebi primerno preloži.

Ko se ustanavlja poravnava mora posredovalni urad paziti na to, da se obveznost, katero prevzame s poravnavo jedna ali druga stranka, natančno označi in določi in sicer zlasti glede glavnice, glede obresti, glede plačilnih rokov in drugih pogojev, in da se doseže poravnava tudi glede plačila stroškov, ako se zahteva njih povračilo.

Nedopustna je poravnava, da naj kaka stranka priseže tako in tako prisego.

Za sklenitev poravnave je treba, da sta istočasno navzoča vsaj dva zaupnika.

Vsaka dosežena poravnava se vpiše pri posredovalnem uradu v posebno uradno knjigo.

Ta vpis mora obsegati:

- a) številko, pod katero se vpiše poravnava v uradno knjigo;
- b) zaznamek dneva, meseca in leta sklenene poravnave;
- c) natančno označbo strank, odnosno pooblaščenec in njihovih pooblastil z opazko, da ta pooblastila upravičujejo skleniti poravnavo;
- d) označbo spornega predmeta, o katerem se je sklenila poravnava;
- e) poravnavo samo v dobesedni vsebini.

Ako je treba za kako poravnavo sodne odobritve, ker kakšna stranka še ni samosvoja, je v uradni knjigi pripomniti, če je ta odobritev že izkazana, ali če se je pridržalo naknadno izposlovati odobritev.

Vpis v uradno knjigo se mora prečitati strankam in to v knjigi posebno pripomniti.

Skleneno poravnavo končno podpišeta v uradni knjigi obe stranki, kakor tudi zaupniki posredovalnega urada.

Z ozirom na važnost in pomen uradne knjige, zakon natančno predpisuje kako mora biti vrejena ta knjiga, kako je vpisovati vanjo in kako jo je shraniti in varovati pred zlorabo.

Poleg uradne knjige vodi vsak posredovalni urad tudi še abecedno kazalo, v katero se vpiše imena strank, med katerimi so bile sklenene poravnave, in stran uradne knjige, na kateri je vpisana dotična poravnava.

Ako pa zahteva poslovni obseg kakega posredovalnega urada, vodi ta tudi še poseben poslovni zapisnik. V tega se vpisujejo priglášena naznanila, o teh izdana povabila in okoliščina, če se je vršila poravnava razprava in če se je dosegla poravnava ali ne.

O skleneni poravnavi se izda strankam na zahtevo posebna uradna listina, ki obsega dobeseden prepis iz uradne knjige. Uradno listino podpiše župan in en član posredovalnega urada ter se nanjo pritisne občinski pečat.

Poravnave, s katerimi se prenese lastnina zemljeknjižno vpisane nepremičnine ali njenih delov ali s katerimi se izpremeni zemljeknjižno telo, mora posredovalni urad naznaniti uradoma tudi pristojnemu sodišču in zemljemerskemu uradniku. V takih slučajih se na predlog strank poravnava razpravi lahko pritegne izvedenec, da napravi potrebne načrte in zariše meje nepremičnine.

V občinskem posredovalnem uradu sklenene poravnave imajo veljavo sodnih poravnav. Uradne listine o takih poravnava je smatrati enakim z uradnimi listinami o sodnih poravnava.

Glede kolekov in neposrednih pristojbin velja sledeče:

Ako so se stranke poravnale, da se plača upravičencu denarna vsota do všteti 200 K, vporabiti je pri vpisu v uradno knjigo kolek, ki odpade po lestvici II. z izredno na poravnava znesek.

Kolek za 1 K je vporabiti pri vpisu

- a) v sporih o določitvi mej nepremičnin, če se s tem ne prenese imovina od ene izmed udeleženi oseb na drugo ali na kako tretjo osebo,
- b) v posestnih sporih, če je poravnava omejena na obnovo motene posesti.

V vseh drugih slučajih pa se mora pri vpisu poravnave v uradno knjigo plačati pristojbino kakor od sodnih poravnav.

V svrhu odmere pristojbine mora posredovalni urad tekom osem dnij po skleneni poravnavi poslati koleka prosti izpisek iz uradne knjige pristojbinskemu uradu.

Koleka prosti so vsi v posredovalnem uradu sestavljeni zapisniki, pri njem vložene prošnje in vloge in prva izdaja uradne listine.

Dvojniki uradnih listin so podvrženi tistemu koleku, kakor listine o sodnih poravnava.

c) V zadevah razžaljenja časti.

Spravnih obravnava v zadevah razžaljenja časti pred mirovnimi sodišči se smejo udeležiti

le prizadete stranke osebno, izključeno pa je pri njih vsako postopanje po pooblaščenih.

Obravnava se sme preložiti le s pritrditvijo obeh strank.

Spravni poizkus je smatrati brezuspešnim, ako ovaditelj ali obdolženec izostane od obravnave.

Ako se ne doseže sprava, ali ako ena izmed strank ne pride k spravi obravnavi, mora o tem posredovalni urad v treh dneh izdati strankam pismeno potrdilo.

Ako pa je sodišče odstopilo posredovalnemu uradu tožbo v svrhu spravnega poizkusa, mora posredovalni urad, če je ostal spravi poizkus brezuspešen, vrniti uradnim potom tožbo tekom treh dni sodišču s pismenim potrdilom te okoliščine.

Potrdilo mora obsegati:

- a) imena strank,
- b) navedbo, kdaj in kje je bil storjen prestop,
- c) dan, katerega se je zahtevala uvedba spravnega obravnave,
- d) dan, katerega se je v resnici vršila ali na katerega je bila brezuspešno napovedana sprava obravnava.

V potrdilu za sodišča ni sprejeti pod c) označene navedbe časa.

Glede šesttedenskega tožbenega roka (§ 530. kaz. zakona) velja določilo, da se ne vštejejo vanj dnevi od vložitve zahteve, da se pri posredovalnem uradu uvede sprava obravnava, pa do dne, katerega se izvrši ali na katerega je bila brezuspešno napovedana sprava obravnava.

Ravno tako se ne všteje v dobo zastaranja čas, med katerim teče pri mirovnem sodišču postopanje v zadevah razžaljenja časti.

O spravnih poizkusih se vodi posebna uradna knjiga, slično kakor za civilnopravne poravnave. Vanjo se vpisujejo zahteve po uvedbi spravnega obravnave, imena strank, dan vložitve ali prihoda od sodišča odstopljene tožbe, okoliščina, ako sta prišli k spravi obravnavi obe stranki ali katera izmed njih in če se je dosegla sprava ali ne in eventualni način dogovorjene sprave.

O spravnih obravnava se ne sme sestavljati nikakih zapisnikov; pri njih morata biti navzoča istočasno vsaj dva zaupnika.

Pred mirovnim sodiščem se stranke morejo zediniti za spravo, ki obstoji:

1.) iz častne izjave, katera se da pred mirovnim sodiščem eventualno v navzočnosti določenih oseb;

2.) v izročitvi pismene častne izjave obdolženca za zasebnega obtožitelja;

3.) v tem, da se obdolženec zaveže dati javno častno izjavo;

4.) v denarni globi v prid pristojnega ubožnega zaklada ali v kak dobrodelen ali občekoristen namen;

5.) v združitvi več naštetih spravnih dejanj.

Ako se dogovorjeno spravo dejanje ne izvrši že pri obravnavi sami, se more ta preložiti na določen dan v svrhu, da se dokaže izpolnitev dogovorjenih spravnih pogojev. Če se pri preloženih obravnavi ta izpolnitev ne dokaže, je smatrati spravi poizkus brezuspešnim.

III. Določila glede uradnih prostorov, stroškov in nadzorstva.

Potrebne prostore za posredovalni urad mora preskrbeti občina. Ako pa je za več občin skupaj ustanovljen skupen posredovalni urad, se morajo na stroške združenih občin preskrbeti prostori v kraju določenega uradnega sedeža.

Stroške posredovalnega urada trpi občina in mora občinski zastop preskrbeti za njih pokritje. Če je več občin združenih v skupno okrožje posredovalnega urada, zadenejo ti stroški združene občine. Glede porazdelitve stroškov se imajo občine med seboj sporazumeti, sicer jih med nje porazdeli deželni odbor po razmerju direktnih davkov. Od strank se sme zahtevati edino le pristojbina za poravnalni kolek, morebitni stroški za ogled na licu mesta in pa za vročitve, sicer pa nikaka pristojbina pod kakoršno si bodi pretvezo.

Delovanje posredovalnih uradov ima vsak čas pravico pravosodni minister pregledati in izdati za redno poslovanje potrebna navodila in naročila.

Plesna in godbena dovoljenja, kaznovanje.

Kakor smo obljubili v zadnji številki »Občinske Uprave« — med vprašanji in odgovori pod št. 19. — priobčujemo danes prevod onega dekreta dvorne pisarne iz l. 1827., ki urejuje izdajanje licenc plesnih prireditev z godbo in kaznovanje dotičnih prestopkov.

Kakor smo že zadnjič omenili, obstoji ta dekret v celoti še v veljavi, le da so instance druge, v kolikor se tiče ta dvorni dekret kompetence oblasti za izdajanje licenc in kaznovanje prestopkov.

Toda o tem ob sklepu. — Dekret se glasi: **Predpisi zaradi natančnega izpolnjevanja v zadevi izdajanja licenc za plesno godbo izdane Najvišje odločbe.**

Da se zagotovi natančno izpolnjevanje Najvišje odločbe z dne 19. avgusta 1826., izdane z odredbo c. kr. združene dvorne pisarne z dne 24. ravnotega mesca v splošnem, posebno pa z ozirom na plesno godbo, je blagovolilo Njegovo

Veličanstvo z Najvišjo odločbo z dne 5. maja 1827. odrediti sledeče:

Prvi odstavek.

V zadevi dovoljevanja za prirejanje plesne godbe.

§ 1.

Redute, javne plesne veselice in plesne godbe se ne smejo prirejati brez dovoljenja policijske oblasti. Tudi domače plesne veselice se morajo v mestih poprej prijaviti policijski oblasti.

§ 2.

Ob praznikih, ob katerih plesne godbe niso prepovedane, se smejo te pričeti šele eno uro po končani popoldanski službi božji in se morajo v vsakem slučaju zaključiti v provincijalnih, glavnih in okrožnih mestih ob 12. uri, v manjših krajih in na deželi pa ob 10. uri ponoči. Dobo, koliko časa smejo redute in javne plesne veselice trajati, določi in odobri od slučaja do slučaja policijska oblast. Vendar se pa morajo tako redute kakor tudi javne in domače plesne veselice na predvečer pred kakim velikim praznikom, praznikom ali postnim dnevom zaključiti ob 12. uri ponoči.

§ 3.

Policijske oblasti se morajo pri podeljevanju dovoljenja primerno ozirati na krajevne razmere in na osebo oziroma glas dotičnih prirediteljev.

Drugi odstavek.

V zadevi kaznovanja prestopnikov.

§ 4.

Kdor ob prepovedanih časih prireja plesne veselice in plesne godbe, ali kdor ne izpolni odredb, ki so navedene v § 1., ali kdor prekorači za plesne veselice in plesne godbe določeno dobo, je kazniv.

§ 5.

Obrtniki in prireditelji so tudi odgovorni za vzdrževanje reda pri plesnih godbah in plesnih veselicah. Če se pripete nerednosti, katerih ne more prireditelj sam odpraviti, ali pa, če plesalci na njegov opomin nočejo ob določenem času prenehati s plesom, mora prireditelj to naznaniti nadzorovalnemu uradniku ali pa krajevnemu predstojniku.

§ 6.

Kaznivi so tudi gostje, ki na opomin gostilničarja ali prireditelja nočejo ob določenem času prenehati s plesom.

§ 7.

Dalje so kaznivi tudi godei, ki igrajo pri plesnih godbah ob prepovedanem času ali pa čez postavno določeno uro.

§ 8.

Kazen za prestopke ali za opustitev v dekretu dvorne pisarne z dne 24. avgusta 1826. in v pričujoči odredbi glede prirejanja redut, javnih, kakor tudi domačih plesnih veselice in plesnih godb določenih predpisov se določa za priredi-

telje javnih plesov in za gostilničarje v prvič z zneskom od 10 do 100 K, v drugič se odmeri kazen v dvojnem znesku prvotne odmerjene kazni, v tretjič se pa gostilničarjem in prirediteljem takih javnih plesov odvzame pravica, prirejati v nadalje plesne veselice in plesne godbe. Za one, ki prirejajo domače plesne veselice, se določa kazen od 20 do 200 K, za goste pa od 4 do 20 K. Za godce se določa kazen z zapornom od 3 do 24 ur, ki se v ponovnih slučajih lahko raztegne na 2 do 3 dni.

§ 9.

Denarne kazni se morajo plačati v konvencijskem denarju in se morajo stekati v ubožni zaklad dotičnega kraja.

Tretji odstavek.

Glede oblasti, ki imajo pravico izdajati licence, ki morajo pri prireditvah skrbeti za nadzorstvo in ki v slučaju prestopkov odmerjajo kazni.

§ 10.

V mestih, kjer se nahajajo policijska ravnateljstva ali policijski komisarijati, vršijo ti, v vseh drugih krajih in na deželi pa politična oblastva dotična uradna opravila.

§ 11.

Nadzorstvo nad dovoljenimi javnimi plesnimi veselicami in plesnimi godbami izvršujejo ta oblastva ali sama neposredno, ali pa po svojih poduradnikih oziroma po občinskih in krajevnih predstojnikih.

§ 12.

Ovadbe, ki se opirajo na osebno prepričanje teh poduradnikov oziroma občinskih in krajevnih predstojnikov, so smatrati kot popolni dokazi.

§ 13.

Postopanje je sumarično in obstoji zgolj v tem, da se sestavi zapisnik o dejanskem stanju, ki se je obdolžencu predložilo pred dvema pričama v svrhu, da prijavi svoje morebitne ugovore, in v razsodbi, ki se o tem izda.

§ 14.

Kazni nad 20 K so na deželi in v splošnem izvzemši glavno mesto za enkrat predložiti okrožnemu uradu, kazni nad 100 K v provincijalnih glavnih mestih pa deželnemu oblastvu v potrjenje.

§ 15.

Okrožni urad ali deželno oblastvo more tako kazensko razsodbo potrditi, kazni znižati ali pa obtoženca oprostiti. Proti potrjenim razsodbam ali znižanim kaznim ni dopustna nobena pritožba (rekurz). Prošnje za odpomoč proti kazenskim razsodbam, ki jih ni predložiti uradoma višjim oblastvom v presojo (§ 14.) se morejo izvzemši glavno mesto vložiti pri okrožnem uradu, prošnje v glavnem mestu pa pri deželnem oblastvu. Prošnje na višja oblastva niso dopustne.

§ 16.

Pritožba ali prošnja za odpomoč se mora vložiti ustmeno ali pisмено pri prvem oblastvu tekom treh dni. V nasprotnem slučaju je vsako tako pritožbo ali prošnjo zavrniti.

Dekret dvorne pisarne z dne 12. maja 1827. na deželna oblastva.

Razglašen na Štajerskem 26., na Gališkem in Tirolskem 28., na Nižjeavstrijskem 29., v Iliriji 31. maja; na Moravskem in v Šleziji 1., na Primorskem 3., na Češkem 7., na Avstrijskem nad Anižo 8. junija 1827.

* * *

Tako dekret. — Ker so se od leta 1827. spremenila oblastva in njihov delokrog in so vsled novega državnega občinskega zakona oziroma deželnih občinskih redov prešle vse agende v izvrševanju krajevne policije v roke županstev, so danes za izvrševanje teh postavnih določil kompetentna županstva. — Ta izvršujejo tudi kazensko stopanje po določbah § 58. obč. reda.

O prizivih proti odredbam županstev odloča v prvi instanci občinski — v drugi pa deželni odbor po določbah § 91. obč. reda.

Kdo nastavlja in plačuje poljske čuvaje?

Po zakonu o obrambi poljščine imajo pravico nastavit poljske čuvaje posamezni ali več gospodarjev skupaj, ki imajo vsaj 50 ha k poljščini spadajočih zemljišč. Ako zemljišča, za katerih varstvo hočejo njih gospodarji sami nastavit poljske čuvaje, nimajo tolikega obsega, je treba poprej izposlovati posebnega dovoljenja političnega okrajnega oblastva.

Ako si posamezni gospodarji sami nastavijo za svoja zemljišča posebne poljske čuvaje, je seveda jasno, da si jih morajo tudi sami plačevati in da se morajo med seboj dogovoriti, kako in koliko bo vsak plačal. Vsled tega zakon glede plače tako nastavljenih poljskih čuvajev nima nikake določbe.

V kolikor pa posamezni zemljiški posestniki ne nastavijo lastnih poljskih čuvajev, je dolžnost občine (t. j. občinskega odbora) nastavit za svoje ozemlje primerno število zapriseženih poljskih čuvajev.

Stroški za te od občine nastavljene poljske čuvaje zadenejo po zmislu občinskega reda sorazmerno posestnike onih zemljišč, ki so poljskim čuvajem izročena v varstvo.

Kolikor je nam znano, se pri nastavljanju poljskih čuvajev le malokje postopa po teh postavnih predpisih, kar seveda nima nikakih po-

sledic, dokler ljudje prostovoljno plačujejo svoje prispevke za poljske čuvaje.

Drugače je, če je treba od kakega uporneža prisilnim potom iztirjati ta prispevek.

Ako glede tega nastane kak spor med posestniki, ki so si sami nastavili poljskega čuvaja, seveda občina ni upravičena posegati vmes, ker je v tem slučaju merodajen le med prizadetimi posestniki skleneni dogovor, in razsoja o sporu redno sodišče, če se stvar ne da zlepa poravnati.

Pač pa je občina poklicana iztirjati prispevke za poljske čuvaje, ki so nastavljeni od občine za varstvo v občini ležečih zemljišč. V tem slučaju je seveda potrebno, da se je že pri nastavljanju poljskega čuvaja postopalo natančno po postavnih predpisih, ker se sicer prisilna izvršba ne more dovoliti.

V naslednjem priobčujemo odločbo deželnega odbora v nekem takem slučaju, ki bo županstva zanimala in jim služila v ravnanje.

Odločba se glasi:

Št. 19647/11.

Rešuje pritožbo gospodarskega odbora vasi S. zoper sklep občinskega odbora P-a. z dne 6. aprila 1911 glede plačila prispevka za poljskega čuvaja, katero zahteva gospodarski odbor v S. od A. K. je deželni odbor spodbijani sklep občinskega odbora razveljavil zaradi inkompetence slednjega, predmetni spor pa napotil na zasebno pravno pot.

Razlogi so sledeči:

Po določilu § 18. zakona z dne 17. januarja 1875, dež. zas. št. 8, o obrambi poljščine smejo posamezni gospodarji ali večje število skupaj nastavit poljske čuvaje pod pogoji, ki so navedeni v tem zakonitem določilu.

V kolikor posamezni posestniki ne nastavijo svojih lastnih čuvajev, naj po prepisu § 17:2 navedene postave občina nastavi primerno število zapriseženih poljskih čuvajev.

Stroške za od občine nastavljene poljske čuvaje imajo pokriti posestniki varovanih zemljišč razmeroma po smislu občinskega reda.

V predmetnem slučaju je poljskega čuvaja nastavljal gospodarski odbor. Ker je gospodarski odbor po predpisih pristavka II. k občinskemu redu poklican le upravljati skupno vaško premoženje, ni mu pa poverjeno nikakoršno izvrševanje kake oblasti, h kateri je z ozirom na gorenje postavno določilo § 17, 2 zakona o obrambi poljščine in § 28, 2 in 3 občinskega reda prištevati tudi nastavljenje občinskega poljskega čuvaja, je nastavljenje poljskega čuvaja od strani gospodarskega odbora smatrati le za nastavljenje po § 18. uvodom navedenega zakona.

V takih slučajih pa mora vsled pomanjkanja drugačnih zakonitih določb tako glede nastavlja-

nja kakor tudi glede plačevanja poljskega čuvaja veljati le medsebojni dogovor ali medsebojna pogodba med prizadetimi posestniki.

Ker so tozadevni spori zasebno-pravnega značaja, imajo o njih razsojati le redna sodišča, nikakor pa ne avtonomna oblastva.

Sklep občinskega odbora je bilo tedaj razveljaviti, zadevo pa zavriniti na zasebno-pravno pot. —

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 19. februarja 1912.

Dvoje županskih shodov (poučnih tečajev.)

Teh dvoje shodov priredi deželni odbor; razposlala se je te dni sledeča

Okrožnica

vsem županstvom sodnih okrajev
Škofjaloka in Kranj.

Št. 4356.

Deželni odbor priredi na podlagi svojega sklepa v seji dne 31. avgusta 1910 dvoje županskih shodov odnosno poučnih tečajev in sicer ločena za sodni okraj Škofjaloka in Kranj.

Županski shod v Škofjiloki se vrši v sredo, dne 20. marca t. l. v prostorih ondotnega izobraževalnega društva, če bi vsled številne vdeležbe ne zadostoval uradni lokal mestnega županstva.

V Kranju pa se vrši shod v četrtek, dne 21. marca t. l. v prostorih ondotnega „Ljudskega doma“ poleg župnišča.

Pričetek obeh shodov (tečajev) je vsakokrat točno ob 9. uri dopoldne. Vodil jih bo referent za občinske zadeve, deželni odbornik dr. Vladislav Pegan s sodelovanjem uradnikov deželnega tajništva.

Vdeležba je obvezna, to se pravi: vdeležiti se morajo shodov v prvi vrsti vsi župani in njihovi namestniki, po možnosti tudi vsi občinski svetovalci, dalje občinski tajniki, kjer jih imajo.

Želeti bi pa bilo, da se vdeležijo shodov tudi ostali občinski odborniki.

Vdeležencem se smejo gotovi stroški po § 25. občinskega reda povrniti iz občinske blagajne.

Na prosto voljo pa je dano županstvu, da se vdeležijo enega ali drugega shoda bodisi v Kranju ali v Škofjiloki — z ozirom na ugodnejše zveze, vendar pa je priporočati, naj se vsak drži svojega sodnega okraja.

Županstvom se naroča:

1. Prijavijo naj natančno število udeležencev deželnemu odboru najkasneje do 18. marca t. l. z navedbo, v katerem mestu se vdeležijo shoda.

2. Do ravno tega dneva naj prijavijo deželnemu odboru svoje predloge, prošnje in nasvete, o katerih žele, da bi se razpravljalo.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 7. marca 1912.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Obenem z županstvi so dobili enako se glaseča povabila tudi župni uradi kranjskega okraja

Spravljanje snega z okrajnih cest.

V seji dne 29. februarja 1912 za proračun okrajne blagajne ljubljanske okolice se je pritožil župan I. L., da okrajni cestni odbor ni hotel plačati stroškov za oranje snega dne 4. febr. 1912.

V pojasnilo: Dne 4. februarja 1912 je v ljubljanski okolici 30 cm visoko zelo rahlo zapadel sneg. — Nekatere občine so samolastno dale na okrajnih cestah sneg preorati, račun za oranje snega pa so poslale okraj. cestnemu odboru. Okrajni cestni odbor je te račune zavrnil s pripombo, da je okr. cestni odbor v svoji seji dne 21. oktobra 1910 soglasno sklenil, naj se cestnemu načelniku strogo prepove, da ne sme za oranje snega poprej plačati, dokler sneg ne zapade 45 cm visoko.

Okrajni cestni odbor je mero visokosti za oranje snega z novega potrdil in ukazal načelniku ta sklep izvrševati, ker so pri oranju snega vsled plačila velikokrat prepiri nastali. — V dotični seji je bila na vrsti neka preporna zadeva, ker je neka občina za 3 km daljave oranja na okrajni cesti zahtevala 132 K plačila. — Seveda je okr. cestni odbor pretirano zahtevo v svoji seji odklonil, ker ima okr. cestni odbor dolžnost, z nakladom popravljati ceste in mostove in ker še za to velikokrat denarja primanjkuje. Ko bi okr. cestni odbor vsem zahtevam in računom ugodil in jih plačal, tudi z nakladom 150% več ne izhaja. Ako se upošteva odklonjeni zgoraj omenjeni račun in bi se za 3 km plačalo za oranje snega 132 K, in če bi se vse okrajne ceste v ljubljanski okolici preorale, bi to enkratno veljalo 10.956 K; ako bi torej sneg 7krat v zimi zapadel in bi ga preorali, požre to ves sedanji naklad in edino za oranje snega zmajka. Kaj bi bilo iz tega? Treba bi bilo zvišati naklad za 150%, pa bi še težko shajali. Pri tej okolščini je moral okr. cestni odbor varčevati, ker je bilo dne 4. febr. 1912 nepotrebno oranje snega, kterege je le 30 cm visoko, prav rahlo padlo, drugi dan se je že za polovico posedel, a čez 3 dni pa je že na okrajnih cestah skopnil.

Stavljena interpelacija na okrajni cestni odbor zaradi neplačila za oranje snega je bila nepremišljena in prenagljava z ozirom na to, če se

računi, kako visoke številke bi narasle po nepotrebnem delu, in koliko bi se vsled nepotrebnih plačil moralo štediti pri gramozu. Gotovo bi dotični interpelanti tega ne bili storili, ako bi bili to preračunali. Trezno misleči davkoplačevalci bodo gotovo pritrdili delovanju in oskrbi cestnega odbora.

V Št. Vidu 2. marca 1912.

Anton Belec.

Temu dopisu imamo s svoje strani pristaviti še to, da se popolnoma strinjamo z izvajanjem njem.

Okrajni cestni odbor je temeljem § 25. cestnega zakona z dne 28. julija 1889 dež. zak. št. 17 (VIII. kos) oni upravičeni organ, ki ima določati, kdaj se naj spravlja sneg z okrajnih cest in dolžnost občin odnosno županstev je, izvrševati odredbe okrajnih cestnih odborov (točka 2 navedenega §).

Ker je določil okrajni cestni odbor, da naj se preorje ali odmeče (odkidava) sneg še le potem, ko zapade že 45 cm, je bil v to po zakonu popolnoma upravičen, zlasti ker ni nikjer določeno, pri kateri višini se mora sneg začeti odstranjevati.

Za državnih cest obstoji celo določba, da naj se pusti kakih 20 cm debela lega snega, da se omogoči vožnja s sanmi. (Ukaz ministerstev za notranje reči in finance od 5. maja 1877, drž. zak. št. 34.)

Občinam se vsled tega priporoča, naj se držijo sklepov okrajnega cestnega odbora v izogib povišanju priklad na podlagi § 12. sedaj še veljavnega — preje omenjenega cestnega zakona.

(Ur.)

Vprašanja in odgovori.

31. Županstvo občine R.

Vprašanje: (d. o.)

Ali mora županstvo vabiti preglednike občinskih računov k skontraciji — ali kako je postopati v tej zadevi?

Odgovor:

Po § 40. občinskega reda je stvar občinskega odbora skrbeti za to, kako oziroma kdaj naj se izvrši polletna skontracija občinske blagajne.

Najumestnejše je, če se takrat, ko so izvoljeni pregledovalci računov, določi približno tudi čas, kdaj imajo pregledovalci nalogo izvršiti nena p o v e d a n o skontracijo občinske blagajne, — vsekakor pa tako, da bo županstvo predložilo zapisnik o skontraciji najkasneje do 30. junija in 31. decembra vsakega leta deželnemu odboru, kakor velevala okrožnica z dne 20. decembra 1909 št. 17.513.

32. Gospod P. J. v L.

Vprašanje:

Na pustni torek popoldne so maske v L. (fantje) napravile »ladjo« in jo sedeč na njej peljali po trgu. Na tej »ladiji« je P. T. igral harmoniko (— ni bil maskiran) — in nekdo drugi veliki boben s činelami. Ko so se peljali mimo županove hiše, je župan prosil godca — oziroma mu prepovedal, naj ne igra mimo cerkve, ker se

je ondi vršilo cerkveno opravilo. (Bilo je razpostavljeno Presv. Reš. Telo 1 uro z litanijami.) — Dotični godec se županovemu pozivu ni pokoril, temveč nalašč močno igral po deželni cesti mimo cerkve; namignil je tudi bobnarju, naj tolče. V cerkev se je vse zelo slišalo. — Ali je to dejanje kaznjivo in katero oblastvo kaznuje?

Odgovor:

Da je dejanje kaznjivo, o tem ni dvoma, ker je smatrati to kot javno godbeno prireditev brez dovoljenja. — V kolikor ne spadajo kazniva dejanja pod kazenski zakon — je sporno, kdo naj jih kaznuje.

V izvrševanju krajevne (npravstvene) policije bi moral biti priznana kompetenca občinskega kazenskega senata, ker je po § 28, 7 obč. reda izvrševanje dotičnih agend odkazano županstvu.

Vendar bi pa mi priporočali, naj županstvo to zadevo prepusti okrajnemu glavarstvu, katero naj se v dotični ovadbi naprosi, da postopa proti krivcem na podlagi § 5, b) naredbe ministerstev notranjih zadev in pravosodja in najvišjega policijskega oblastva z dne 25. apr. 1854 drž. zak. št. 102.

Ako je bilo dejanje v okolnostih tako, da bi se smatralo kot motenje vere in verskih obredov, kar bi se seveda moralo ugotoviti po verodostojnih pričah, bode potem dolžnost okrajnega glavarstva, odstopiti zadevo tudi sodišču.

Mi bi svetovali županstvu, naj izda v svojem delokrogu krajevnim razmeram primerne policijske odredbe, o katerih naj pa popred sklepa občinski odbor in ki naj se tudi v postavni obliki razglase.

Potem bo županstvu v slučaju vsakega prestopka omogočeno takoj uvesti kazensko postopanje.

33. Neimenovana občina.

Vprašanje:

1. V občini imamo železniško postajo. Ker bode pa na dan občinske volitve skoro polovico železniških uslužbenecv zadržanih, se vpraša: Sme-li dati zadržani uslužbenec pooblastilo?

2. Imeli smo že občinsko volitev, pa je bila ovržena vsled preveč nezakonitosti, vsled oviranja volilne svobode in pritiska na ljudstvo. Vse dotične oviralce smo naznanili državnemu pravdnstvu, a sodba še ni rešena. Ker bode v kratkem nova volitev, se vpraša: Smejo-li dotični, ki so bili ovadeni in proti katerim teče preiskava, vnovič (tudi sedaj) voliti?

Odgovor:

K 1. Železniški uslužbenec, ki je na dan občinske volitve zadržan v službi, ne more dati drugemu pooblastila, ker § 4. obč. volilnega reda tega slučaja ne našteva med izjemami, v katerih je dopustno izdati pooblastilo.

K 2. Dotični, proti katerim teče preiskava zaradi pregreška proti zakonu v varstvo volilne svobode, in ki so seveda v volilnem imeniku, imajo pravico voliti tudi sedaj.

Pravico voliti zgube dotični temeljem § 3. točke 3) obč. vol. reda šele po izrečeni obsodbi.

Le kdor je v preiskavi zaradi kakega hudodelstva, izgubi že med preiskavo volilno pravico. (§ 3, 1 navedenega vol. reda.)

34. Županstvo V. P. pri K.

Vprašanje:

Nek tukajšnji posestnik ima na stanovanju in hrani nekega tovarniškega delavca. Kje ima ta domovinsko pravico, ne vemo, ker dotični posestnik tega delavca še ni priglasil, če ravno je že poldrugo leto pri njem na stanovanju.

Ta delavec ima z gospodarjevo hčerjo že enega nezakonskega otroka. Ker traja to razmerje še dalje, se jih je nadejati še več. Sosedje in vsi občani se zgražajo

nad tem in jim je v pohujšanje. — Ali je mogoče tega delavca izgnati iz občine in kako?

O d g o v o r:

Ker dotični delavec ni domačin, bi se morda dalo izgnati ga iz občine, ako so dani za to predpogoji (§ 10. obč. reda). Glavni pogoj je, da je pohujšanje javno in pa da je postalo njegovo življenje omadeževano, odkar biva v občini.

O tem seveda ne moremo soditi, v koliko je dana omadeževanost in javnost, vendar, če je način življenja povod splošnemu zgražanju, potem utegne biti dan ta predpogoj. Vsekakor je stvar občinskega odbora, sklepati o tem, ali je pohujšanje javno in se na podlagi tega izreči za izgon dotične osebe.

Dotični, ki se ga ima iztirati iz občine, naj se o tem pisмено obvesti s pripombo, da gre pritožba na politično oblastvo.

Izgon se namreč izvrši v prenešenem delokrogu v izvrševanju poslov krajevne (npravstvene) policije. Tudi prisilno iztiranje se more izvesti le po političnem oblastvu.

Pri tej priliki pa vnovič opozarjamo na razsodbo upravnega sodišča z dne 6. marca 1889 št. 891 B. 4552, po kateri se konkubinacijo (divji zakon) ne more smatrati kot omadeževano življenje, dokler se ne daje ž njim javnega pohujšanja in ne spravlja v nevarnost javno npravnost ali se ne da povoda policijskemu ali sodnijskemu kaznovanju.

35. Ž. Z.

V p r a š a n j e:

Ali ima okrajni glavar pravico sam zboljšati plačo okrajnim slugam? Imeli smo okrajni proračun in okrajni glavar je sam zvišal slugam plačo, akoravno so bili vsi navzoči župani in svetovalci proti zvišanju.

O d g o v o r:

Pravice — samovoljno izboljšati plačo okrajnim slugam — okrajni glavar nima. Čemu pa se potem vrši vsako leto okrajni proračun (za okrajno blagajno). Občinski zastopniki bi bili morali pač glasovati proti dotični postavki proračuna, ki bi se bila morala znižati, ali pa bi bili morali — izvajajoč posledice — zapustiti sejo, da bi bil sploh padel proračun.

No — za to se vsekakor ni šlo, ampak za načelo. Mi smo uverjeni, da privoščite tudi okrajnim slugam nekaj kron priboljška, ker nimajo niti pravice do pokojnine.

Ampak za nekaj drugega se gre: za odpravo okrajnih blagajnsplah. Ta zadeva pride kmalu v tir po »Kmetijski županski zvezi«.

36. Zupanstvo Lj. (Št.)

V p r a š a n j e:

Nek bogat a star oče ima okrog 50 let starega sina, ki je silno zapravljen in ima precej neplačanih dolgov, a je samostojen. Ker je oče bogat, bi rad temu zapravljenemu sinu za starost in onemoglost založil precejšno vsoto. Tega pa ne more storiti na njegovo ime, sicer mu premoženje vzamejo upniki, kar bi pa ostalo, bi sam takoj zapravil. Kaj je storiti?

Oče se je zglasil pri županstvu, kjer se mu je svetovalo, da bi bilo morda dobro, če bi se pri županstvu napravil zapisnik, na katerega podlagi bi oče pri občini založil nekaj tisoč kron z določenim namenom, da bi dobival sin redno obresti tega kapitala, potem pa, ko bi zapravljeni sin onemogel, bi mu občina (oziroma kraj. ubožni svet) izplačevala od kapitala mesečno podporo.

Ali bi bilo to dovoljeno ali ne? In kako obliko naj bi dobil tak zapisnik? Ali naj se zapisnik kolekuje ali ne?

Ali je kak drug način, kako bi se izvedla v predstojećem izražena misel?

Očetu se gre za to, da bi njegov sin ne padel enkrat še v občinsko ubožno oskrbo.

O d g o v o r:

Ovire sicer ni, da bi ne prevzela občina te misije, vendar pa je po našem mnenju previdneje, da sama od sebe tega ne stori.

Upravljati premoženje zapravljenec — odnosno določiti način upravljanja, je stvar sodnih oblastev. Zato Vam svetujemo, naj se dotični oče ali pa tudi občina obrne pred vsem na sodišče, v to svrhu namreč, da se dene zapravljeni sin pod skrbstvo (kuratelo). Kajti da je ta način, preprečiti zapravljenost, edino na mestu, to je gotovo. Ni izključeno, da bo sodišče z ozirom na vsekakor mogočo ubožno oskrbo, županstvu poverilo oskrbovanje premoženja.

V tem slučaju pa, da bi županstvo samolastno prevzelo premoženje v oskrbo, bi nekako poseglo v delokrog sodnih oblastev.

Celo v tem slučaju, da bi županstvo nastopilo kot izvršitelj poslednje volje, bi tega ne moglo storiti brez sodne pritrditve.

Raznoterosti

Ameriški državni urad za varstvo naseljencev. Newyorška država je ustanovila Bureau of Industries and Immigration, ki ima nalogo pomagati naselnikom z besedo in dejanjem. Naselnik, ki misli, da je bil osleparjen ali ki je bil okraden ali oropan, napaden in ranjen, zapeljan pri iskanju dela, opeharjen pri nakupu zemljišča ali hiše, pri vložanju, pošiljanju in menjanju denarja ali na kak drug način oškodovan, dobi v tej državni pisarni sveta in pomoči. Dela sicer ne posreduje urad ali vsakemu naselniku da navodila do zanesljivih posredovalnic in agencij. Urad se nahaja v New Yorku v hiši št. 22 East 30 St., v Buffalou pa v hiši št. 165 Swan St. Uradne ure so od 9. dopoldne do 5. ure popoldne. Ob sredah je urad odprt tudi od 8. do 10. ure zvečer, in ob nedeljah od pol 10. do 1. ure popoldne.

Listnica uredništva.

Županstvo Luče pri Ljubnem: Naročnina za leti 1911 in 1912 plačana. Hvala.

Spreten občinski tajnik išče službe.

Nastopi lahko takoj. Je prost vojaščine in v svoji stroki vsestranski izvežban, ker opravlja to službo že 7 let. —

: Ponudbe na „Uredništvo Občinske Uprave“. :